

Mgr. Radan Kapucián, Ruská federace, Jekatěrinburg
Uralská federální universita (UrFU), www.urfu.ru

Zimní semestr

V průběhu akademického roku 2012/2013 byla dokončena reorganizace dvou původně samostatných universit Uralská státní universita (UrGU) a Uralský polytechnický institut (UPI) v jeden celek pod názvem Uralská federální universita (UrFU). Zanikly fakulty, byly nově založeny instituty a departamenty.

Na katedře cizích jazyků současného ISPN UrFU (Institut sociálních a politických nauk UrFU) pokračovala výuka jako fakultativní předmět, studenti tohoto institutu studují povinně angličtinu, český jazyk si mohou volit jako třetí jazyk vedle polštiny, španělštiny, francouzštiny či němčiny.

V akad. roce 2012/2013 jsem vyučoval ve skupinách:

- začátečníci (14 studentů, 1x 2 akad. hodiny týdně)
- pokročilí I (12 studentů, 1x 2 akad. hodiny týdně)
- pokročilí II (8 studentů, 1x 1 akad. hodina týdně)

V následujícím roce se předpokládá srovnatelná hodinová dotace i počet studentů.

Na StI UrFU (Stavební institut UrFU) se čeština vyučuje také jako fakultativní předmět.

V akad. roce 2011/2012 jsem vyučoval ve skupině:

- začátečníci (8 studentů, 1x 1 akad. hodina týdně).

V následujícím roce se předpokládá srovnatelná hodinová dotace i počet studentů.

Dále pak se jedná o nové skupině na partnerské Uralské státní pedagogické universitě (UrGPU) a na Uralské státní leso-technické universitě (UrGLTU). V jednání též kurs české jazyka pro začátečníky na Gymnasiu č. 5 v Jekatěrinburgu. Ve všech případech se předpokládá jedna skupina deseti až patnácti zájemců na úrovni začátečníků.

Letní semestr

V Jekatěrinburgu a ve Sverdlovské oblasti (centrum oblasti Jekatěrinburg, bývalý název Sverdlovsk) je čeština velmi oblíbená a vyhledávaná, proto je o studium češtiny velký zájem a nabízí ji mnoho soukromých škol či vzdělávacích institucí. V loňském roce jsem spolupracoval například s jazykovým centrem „Natives Speakers“, kde mj. nabízejí lekce českého jazyka pro zájemce z řad veřejnosti.

V navazujících kursech jsem vyučoval obvykle podle nového vydání „Chcete mluvit česky?“ Elgy Čechové, dále pak dle „New Czech Step by Step“ L. Holé, které jsem doplňoval vlastními materiály dle aktuální potřeby.

Podmínky pro výuku

Lektor češtiny mívá k dispozici učebnu vždy dle počtu studentů ve skupině a podle kapacitních možností konkrétního institutu. Vždy bývá k dispozici tabule, bývají problémy se zajišťováním učebny s projektořem. Pokud lektor potřebuje na konkrétní lekci technické vybavení, tak je potřeba vše předem zajišťovat. Kopírování materiálů lze obvykle zajistit v dostatečném počtu. Zvací institut ISPN UrFU poskytuje lektorovi skříň, kde jsou uloženy publikace, beletrie a ostatní materiály potřebné k výuce. V současné době má lektor k dispozici vcelku bohatý fond materiálů, který je průběžně dále doplňován z prostředků DZS. Mimo jiné se osvědčila aktuální periodika objednávaná prostřednictvím DZS.

Aktivita nad rámec výuky

Vedle výuky probíhá promítání českých filmů, realizují se české výstavy. Podařilo se připravit nové autorské výstavy o Šumavě. Nejen studenti, ale i ostatní zájemci o českou kulturu ocenili pravidelná neformální setkání v „Oblastní knihovně Bjelinského“ pod názvem „Česká beseda“. Byť s téměř půlroční přestávkou způsobenou dočasnou nepřítomností lektora se poslední setkání „České besedy“ konalo v červnu t.r. Předpokládáme, že další setkání budou pokračovat i v následujícím roce.

V Jekatěrinburgu se nachází generální konsulat ČR (GK ČR). Pan generální konsul i další konsulární pracovníci se živě zajímají o činnost lektorátu a podporují aktivity lektora. Těší mne, že se opět konal festival českého filmu v Jekatěrinburgu.

Ve spolupráci s GK ČR a vojensko-historickým klubem „Gornyj ščit“ se uskutečnili další pietní akty u památníku československým legiím, o kterých byly publikovány reportáže například v populárně-naučném AVD REVUE. Připomněli jsme si výročí příjezdu generála M. R. Štefánika do Jekatěrinburgu v roce 1918, což je považováno za ukončení povstání československých legií v Rusku, a 95. výročí tzv. „Čeljabinského incidentu“, který je považován za začátek bojové anabáze čs. legií v době první světové války a občanské války v Rusku v letech 1914 – 1920. Universita UrFU ve spolupráci s klubem a dalšími partnery pokračuje v přípravě nového projektu populárně-naučného filmového dokumentu věnovaného čs. legiím „Těpluška československých legií“.

Zájem o českou kulturu mají též představitelé dalších výchovně-vzdělávacích institucí na Uralu, jednání pokračují. V akademickém roce 2012/2013 mi byly publikovány různé texty o výuce českého jazyka, o Šumavě, o generálu Gajdovi, vše v ruském jazyku.

Podmínky pro lektora

Lektor v Jekatěrinburgu bydlí na ubytovně určené pro spolupracovníky UrFU, zahraniční studenty a lektory. Podle vyjádření rektora se koleje nachází v téměř havarijním stavu (před rekonstrukcí), ovšem jinou možnost bydlení aktuálně universita lektorovi nemá možnost nabídnout. Podmínky ubytování se ve srovnání s minulým rokem poněkud zlepšily, i když se stále jedná o poněkud skromnější podmínky, než na které jsme v České republice zvyklí. Ovšem pronájem bytu ve městě je velmi drahý a kvalita bydlení by se nemusela příliš lišit od úrovně ubytovny. Potěšilo zprovoznění bezdrátového přístupu na univerzitní internetové síť.

Informace o městě

Jekatěrinburg je považován za třetí největší město Ruské federace s asi 1 300 000 obyvateli, někdy označován jako „hlavní město Uralu“. Leží asi padesát kilometrů za Uralským pohořím, přibližně čtyři tisíce kilometrů od Prahy, čemuž odpovídá i poněkud syrovější klima než u nás. Nachází se zde vedle UrFU ještě mnoho různých státních i soukromých VŠ, což z města činí významné kulturně-vzdělávací centrum. V Jekatěrinburgu se konají různé studentské projekty, mezinárodní konference apod. V posledních letech též dochází k velmi rychlému ekonomickému a hospodářskému rozvoji města i celé oblasti. Nejznámější památkou je bezesporu místní dominanta „Chram na kroví“, největší uralský pravoslavný chrám, který byl postaven na místě vyvraždění carské rodiny v roce 1918. Na vysoké úrovni jsou též kulturní programy v místních divadlech jako „Uralská státní opera“, případně „Uralské komorní divadlo literátů Uralu“. Mohu doporučit i místní muzea, například „Městské vlastivědné muzeum“, kde se vedle výstav též konají rozličné kulturní akce.

Vypracoval: Mgr. Radan Kapucián

31. července 2013